

Володимир Гіжевський,

декан юридичного факультету

Інституту економіки та права «КРОК»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ (СПЕЦІАЛІСТІВ, МАГІСТРІВ) ТА ПІСЛЯДИПЛОМНЕ НАВЧАННЯ

Набуття суверенітету, демократизація всіх суспільних відносин, впровадження ринкових відносин, підприємницької діяльності створили умови та новітні форми реалізації одного з головних конституційних принципів: права на навчання. Виникла самостійна система комерційних вищих навчальних закладів. Міністерство освіти і науки України систематично, через уніфікацію кваліфікаційних вимог до ліцензування, акредитацію гарантує якість освіти.

Разом з тим, практика організації вищої юридичної освіти засвідчила, що не все в підготовці юристів відповідає сучасним вимогам.

Наші міркування з цього питання:

1. За традиційними юридичними спеціальностями з правознавства відсутні вимоги до викладання обов'язкових дисциплін: не визначено загального обсягу навчального часу за програмами курсу, затверджених Міністерством освіти і науки (МОН), а також за робочими програмами самостійних галузей правоохоронної системи з обов'язковим затвердженням їх управліннями, відповідальними за освіту і науку. Відсутня координаційна робота з цього напрямку діяльності. Інститут з навчально-методичної роботи (ІНМР) МОН теж не дає необхідних рекомендацій.

2. Сучасні, новітні напрямки підприємницької діяльності вимагають і впровадження нових спеціалізацій юридичної освіти. Це можливо створити тільки на основі базової юридичної спеціальності. Що робить МОН у цьому напрямку?

Виникла потреба визначитися з цього питання нам — як науковцям, МОН — як державному органу, для подальшого процесу стратегічної роботи та сертифікації. Практика західного досвіду і ринкового забезпечення зумовила виникнення багатьох юридичних спеціалізацій, загальна кількість яких на сьогоднішній день сягає п'ятдесяти.

Подальше післядипломне навчання пішло ще далі. Воно практично виходить на юридико-менеджментський рівень діяльності чи на рівень комплексного забезпечення професійного напрямку діяльності. Нинішній науковий фахово-якісний склад факультету правничих наук Національного університету «Києво-Могилянська академія» та Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого, можливо, зміг би запропонувати новітні юридичні спеціальності та їх подальше моніторингове забезпечення.

Практика сьогодні частково дала можливість вирішити ці питання при відкритті магістратури. Ми щиро вдячні МОН за надану нам можливість впровадження магістратури на юридичному факультеті Інституту економіки та права «КРОК» за спеціальністю «Господарське право».

3. Стратегічні кадрові питання вищої школи пов'язані з перспективами розвитку вищої юридичної освіти. Сучасна Україна повинна створити свої «Сорбони», «Кембриджі», «Гарварди», «Оксфорди». Демократизація та децентралізація юридичної освіти вже відродила «Києво-Могилянську академію» та інші наші юридичні осередки.

Діяльність Фахової ради на чолі з академіком В. В. Сташисом та діяльність МОН із вимогами до постійного викладацького наукового складу комерційних ВНЗ забезпечило високу якість сучасної юридичної освіти. Практика перехідного періоду як у Польщі, так і в Україні підтвердила, що державні органи (за допомогою заборон) стримують перехід наукових ВНЗ до комерційних. Державні ВНЗ мають недостатньо науковців за фахом, а такі, додатково висунуті умови до невручання робітників, які працюють за сумісництвом, гальмують розвиток магістерської та післядипломної освіти. Зовсім по іншому, наприклад, працюють в університеті Мінесота (США), Ольштинському університеті (Польща) та Амстердамському університеті (Голландія). Наш Українсько-Голландський проект «Подвійний диплом», засновниками якого є Інститут економіки та права «КРОК», Амстердамський ін-

ститут менеджменту освіти, Ньюпортський міжнародний університет, забезпечує підготовку фахівців кількістю до 18 000 студентів.

Участь голландських, американських, польських професорів у навчальному процесі не регламентується. Головна вимога до викладачів — якість навчання. Наша спільна робота з подальшого якісного забезпечення викладання юридичних спеціальностей, демократизації цього процесу створить нову юридичну генерацію.

Volodymyr Gizhevsky,

Candidate of Juridical Sciences

Dean of Law Faculty

Institute of Economics and Law «KROK»

MODERN ASPECTS OF TRAINING LEGAL STUDENTS (SPECIALISTS AND MASTERS) AND POSTGRADUATE EDUCATION

The acquisition of sovereignty, democratization of all social relations and spread of market relations and entrepreneurship have created conditions and novel forms for exercising one of the major constitutional principles: the right to education.

At the same time the current practice of organizing higher legal education has enlighten the problems to be solved.

Alongside with the analysis of today's state of legal education the author makes his proposals as follows:

1. To take in commercial institutions certain coordinating measures so as to work out a set of requirements to the teaching of compulsory subjects in traditional legal specializations, i.e. the requirements to the total amount of academic time, course programmes approved by the Ministry of Education and Science (MES), and programmes drawn up by independent branches of the law enforcement system with compulsory approval thereof by the authorities responsible for education and science.

2. The requirements of the moment in the light of up-to-date spheres of enterprenenship specify the occurrence of new speciali-

zations in legal education which however are possible to materialize exclusively on the basis of a major legal specialization.

3. The developmental prospects of legal education in Ukraine are connected with strategic problems of the teaching force. Democratization and decentralization of legal education in the transitional period create positive prerequisites for the renewal of higher educational institutions. However, the actions by the state bodies (mostly prohibitions) together with an additional requirement to leave out of account pluralistic teachers brake down the advancement of master's and postgraduate education. At the same time the Ukrainian-Dutch project «Double diploma» founded by the Institute of Economics and Law «KROK», the Amsterdam Institute of Educational Management and the Newport International University works quite differently providing professional training to nearly 18000 students.

The involvement of the Dutch, American and Polish professors is rather free. The key requirement is the quality of education. It is the author's opinion that the joint work to give further quality to the teaching of law profession and democratization of this process will grow up the new generation of lawyers.